tussen Duin & Dijk

Jubileumnummer Natura 2000

Natuur in Noord-Holland. Jaargang 11 4 ● 2012

Frank Visbeen

De Natuurparels
van Noord-Holland

Duinparelmoervlinder. Foto Bert Pijs.

De provincie Noord-Holland is ondanks de grote mate van verstedelijking een provincie die zeer rijk is aan natuur. Tot de meest kenmerkende natuur behoren de duinen, duinvalleien en schorren, de brakke binnendijkse wateren, het veenweidegebied, de moeras- en heidegebieden rondom het Gooi en de grote wateren: Waddenzee, IJsselmeergebied en Noordzee

Deze bijzondere natuurgebieden herbergen een groot aantal levensgemeenschappen, zoals de grijze duinen, veenmosrietlanden, en een groot aantal bijzondere soorten als weidevogels, moerasvogels en de noordse woelmuis. Verschillende van deze soorten en levensgemeenschappen hebben een zwaartepunt in de provincie Noord-Holland en worden op wereldschaal sterk bedreigd. Binnen het internationale natuurbeleid bezit Noord-Holland daarom een grote verantwoordelijkheid voor het behoud en beheer van deze zeldzame soorten en levensgemeenschappen.
Om natuurlijke habitats en wilde flora en fauna te beschermen hebben de Europese lidstaten de handen ineen geslagen en de bescherming van soorten en habitats vastgelegd in de Vogel- en Habitatrichtlijn. Beide richten zich zowel op de (directe) bescherming van soorten als op de instandhouding van hun leefgebieden. Aan de hand van de Vogel- en Habitatrichtlijn is een Europees netwerk van gebieden aangewezen, dat 'Natura 2000' is genoemd. In onze provincie zijn diverse organisaties bezig dit beleid handen en voeten te geven, zoals de Provincie Noord-Holland, Rijkswaterstaat, diverse terreinbeheerders, de agrarische natuurverenigingen en andere belangenorganisaties. Vanuit Vogelbescherming zijn wetlandwachten actief om een oogje in het zeil te houden in deze belangrijke natuurgebieden.
Toch is deze internationale opwaardering van natuurwaarden niet overal met gejuich ontvangen en roept de aanwijzing van de bijzondere internationale natuur weerstand op vanwege de mogelijke beperkingen van bijvoorbeeld bedrijfsmatige activiteiten en recreatie.
Rond de uitvoering van het Natura 2000-programma is bij de belangenorganisaties die betrokken zijn bij de totstandkoming van de beheerplannen een negatieve sfeer ontstaan. De Natura 2000-gebieden hebben op dit moment een imagoprobleem. Inmiddels lijkt er meer aandacht voor de negatieve bijwerkingen, dan voor de ideële kant van het verhaal. Die houdt eenvoudigweg in dat bijzondere natuur een duidelijke plaats in het beleid krijgt en het behouden waard is. De periode Bleker heeft aan die stemming verder bijgedragen.
We moeten er voor waken dat deze bijzondere natuur niet alleen wordt vastgelegd in een boekhoudsysteem van habitats, natuurtypen, cijfertjes, instandhoudingsdoelstellingen, habitat – en richtlijnsoorten, maar dat de nadruk blijft liggen op de bijzondere natuurwaarden van deze gebieden.
De redactie wil met dit themanummer en speciale jubileumnummer de Noord-Hollandse natuurparels de aandacht geven die ze verdienen.
In dit nummer zetten we een aantal bijzondere soorten in het zonnetje, zoals de dwerggans, de noordse woelmuis, de duinparelmoervlinder, de groene glazenmaker en de tapuit. Daarnaast worden in een aantal artikelen de duinen, veenmoerassen, de Noordzee, het IJsselmeergebied en de bijzondere betekenis van de Natura 2000-gebieden voor de weidevogels toegelicht. Wij hopen dat u van dit nummer geniet zoals u van de natuur geniet.

Wij danken de volgende organisaties voor hun financiële bijdragen voor dit themanummer: Vogelbescherming Nederland, Postcode Loterij Nederland en Landschap Noord-Holland.

Frank Visbeen
fvisbeen@rpd.nl